

Carl XVI Gustaf: Jultal 1976

Talare

Carl XVI Gustaf
Kung

Datum

25 december 1976

Plats

Kungl. Slottet, Stockholm

- 1 Så har ett år gått sen jag senast hade en glädjen att känna er en jultalshälsning. Mycket har hänt både i världen och i våra egna liv och nu står vi mitt uppe i ännu ett julfirande.
- 5 Egentligen finns det väl ingen annan helg som är så traditionsrik som julen, så traditionsfylld i alla avseenden. Tradition betyder ju ungefär att överlämna någonting, att föra seder och bruk vidare. Och den innebörden av traditionsbegreppet är särskilt påtaglig under de här dagarna. För många av oss är en jul utan gran, en helg utan julmat och julsånger inte en riktig jul, inte som
- 10 det var förr. Men vi blir lätt fångna i våra traditioner och konventioner. Det ligger en viss risk i det och då tänker jag på att vi inte alldeles ska tappa bort varför vi firar julen, att inte den yttre festliga ramen skymmer undan det budskap som julen för med sig, vare sig vi firar den under Södra korset i varma kvällar eller i Polstjärnans strängare tecken. Och det är ett gammalt budskap
- 15 som är lika levande, oavsett var i världen vid firar jul, oberoende av klimat och yttre förhållanden.

- Här hemma i Sverige är vi exempelvis nästan ensamma om att fira julottan och nog är den gudstjänsten en fin ram till julevangeliet. Där är mörkret och
- 20 vinternatten och alla ljusen som lyser mot oss. Det är inte svårt att leva sig in i julprofetians ord om det folk som vandrar i mörkret och får se ett stort ljus. Och det är inte underligt att många människor älskar att sjunga ”Var hälsad sköna morgonstund”. Man ska kanske, som vi svenskar, uppleva den långa vinternatten för att känna tacksamheten för varje ljus som lyser i mörkret.
- 25 Oavsett vår inställning till religion och tradition, så är det kanske det som ger julen dess värde, att den talar om ett ljus som lyser i mörkret.

- Ett år har gått och vi närmar oss nyår. I de här, för många av oss, lugna helgdagarna finns det tid för eftertanke, en stund natt fundera på vad det år som
- 30 gått förde med sig och vad som väntar 1977 av olika glädjämnen och

upplevelser. Traditionellt brukar vi ge nyårslöften, lova någonting som vi kanske inte alltid kan uppfylla, men som ändå blir något av en kompassriktning in i en okänd framtid. Vad finns det då för nyårslöften att ge? Ett nytt år väntar
35 där världens problem tornar upp sig som tunga åskmoln vid horisonten. Där
nöd, svält, fattigdom och våld växer som varbölder. En framtid utan framtid,
kan vi tycka. Vad kan vi som enskilda människor uträtta? Är vi inte maktlösa?
Blir inte aldrig så goda föresatser, en aldrig så god vilja överkörd av krafter som vi
inte kan bemästra? Men jag tror inte att vi behöver vara pessimister. Det finns
40 mycket var en av oss kan göra och jag tänker på vad en författare en gång sa om
att det inte är världen som behöver förändras, det är vi människor.

Självklart kan vi inte av egen kraft förändra någonting över en natt. Som
ensamma människor står vi i maktlösa mot världens fattigdom, hunger och nöd,
45 åt upprustning och miljöförstörelse. Men det är här frågan om attityderna
kommer in, att vi exempelvis inser betydelsen av begreppet solidaritet. Insikten
om att vi alla är beroende av varandra, att vi alla måste hjälpa och stödja
varandra. Den insikten är en ofrånkomlig del av den långsiktiga strategin för att
komma tillrätta med världens svårigheter. Det gäller alltså ett ansvar, inte bara
50 för människorna runt om oss, utan också för världen omkring oss. Ett ansvar
som måste omsättas i praktisk handling i vårt dagliga vardagliga liv.

Jag tänker till exempel på vår miljö, världens livsmiljö. Många växter och djur
har vi redan hunnit utrota, andra lever under omedelbart och akut
55 utrotningshot. Vatten och luft förorenas, människornas arbetsmiljö är ofta
utsatt. Där kommer vårt ansvar in, som enskilda människor, som konsumenter,
som opinionsbildare. Naturligtvis kan vi säga att det inte har någon betydelse
vad man som enskild person gör eller inte, men multiplicera med 100, med 1000
med en miljon och situationen ändras. Där ligger vårt ansvar mot varandra och
60 mot världen. Solidaritet och ansvar, enklare kan inte sägas.

Det är jul. Många av er är långt borta. Arbetar, bor och verkar under andra
stjärnbilder, ofta kanske under pressande och svåra förhållanden. Andra bor
närmare Sverige, kommer lättare hem och utsätts inte på samma sätt för
65 ansträngande klimat och yttre svårigheter. Men oavsett var ni finns, bortsett
från vad ni sysslar med eller har ägnat ert liv åt, så finns det någonting som är
gemensamt för er alla och det är att vi kanske alldeles särskilt de här dagarna
tänker på er och att ni finns hos oss, era vänner, släktingar och anhöriga. Att vi
hoppas att ni känner det.

Vi tänker också på alla de som inte har glädjen och förmånen att fira en jul. De som kanske inte har möjligheten att glädja sig åt de gamla traditionerna, som inte har kunnat skapa egna julseder. På alla de som är sjuka, utslagna, satta åt
75 sidan, alla de många bland oss som är ensamman och bedrövade, utlämnade åt en ensamhet som känns ännu grymmare just de här dagarna av gemenskap och glädje. Och där kommer igen vårt ansvar in. Det är nog bra med vackra ord i jultid, men vi måste också gå från ord till gärning. Inte bara skjuta undan i däst välvilja och låta den egna bekvämligheten råda. Tänk efter – ja, just nu - vem
80 kan jag hjälpa och vad kan jag göra?

Jag talade inledningsvis om julens budskap, om ljuset i mörkret. Tänd flera såna ljus. Låt solidaritet, medmänsklighet och ansvar lysa upp det kalla mörkret som annars hotar att förkväva vår framtid.

85 Ja, ett år har gått, ett år fyllt av händelser och intryck. Personligen har det för mig varit ett mycket lyckligt år. Min hustru och jag har firat vårt bröllop och hon har mötts med en sådan värme och en sådan kärlek och förståelse från svenska folket, att vi båda har blivit djupt rörda och det tackar vi er alla för.

90 Jag önskar er svenskar, nära och långt borta, en riktigt glad och trivsamt helg. Jag vet att i den önskan instämmer alla här hemma, släktingar, vänner och anhöriga. Jag önskar er alla också ett gott nytt år.

95 **Taggar**
1970-tal, 1976, Jultal, Kungahuset, Man

URI
<https://www.svenskatal.se/tale/carl-xvi-gustaf-jultal-1976>

100

105